SỐ KHU 1562 — NGÀY KHU TỪ 31 MAI 1932 — NĂM THỨ MƯỜI

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ : 0$02

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 176

	1 page	2 pages	3 pages	4 pages	Supplément illustré 4 pages	Supplément illustré 8 pages
Một năm .	6$00	6$00	6$30	6$30	6$60	9$00
Các tỉnh và các nước ngoài	»	»	6$00	6$00	»	»
Sáu tháng .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
62-63, Rue du Coton, Hanoi

Gérant-Imprimeur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LOÀN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.

Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$10 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

BẢO TỒN CỔ-TÍCH

Gần đây Chính-phủ có đặt ra một Hội-đồng phong cảnh, chủ-ý là để giữ lấy các nơi thắng-cảnh danh-tiếng khỏi mất cái di-tích tự đời xưa để lại cho đến bây giờ. Phàm các nước văn-minh, nước nào là chẳng có những nơi thắng cảnh, mà muốn tránh khỏi những tay phàm hủy hoại đi, hoặc là sửa đổi lại một cách vô vị thì tất phải có nhà nước duy-trì cho mới được. Bởi vậy mà phải đặt ra hội đồng phong-cảnh.

Những nơi thắng-cảnh ở nước ta nào có hiếm gì, so với các nước thật cũng đáng lấy làm về vang lắm. Nói về các nơi thắng-cảnh thiên-tạo thì đại khái như động Tam-thanh tỉnh Lạng-sơn, động Hương-tích tỉnh Hà đông, động Từ-thức và Địch-lộng tỉnh Ninh-bình, động Sai-sơn ở Sơn-tây, và một nơi nên kể nhất vì là phong cảnh đẹp nhất trời Nam, có danh tiếng cả với ngoại-quốc đều là các động ở ngoài vịnh Hạ-long tỉnh Quảng-yên mà người mình được ngoạn-cảnh hãy kể hãy còn ít lắm. Nói về các nơi thắng-cảnh nhân-tạo thì đại khái như thành cổ-loa tỉnh Phúc-yên, đền Phù-đổng và đền nhà Lý tỉnh Bắc-ninh, đền vua Đinh, đền vua Lê ở Ninh-bình, đền Hai-bà, miếu Văn thánh và đền Ngọc-sơn ở Hà-nội, đền Hùng-vương tỉnh Phú-thọ, văn vân. Đó mới là nhớ đâu nói đây chứ những nơi thắng-cảnh thiên-tạo hay là nhân tạo của mình còn rất nhiều, kể sao cho xiết.

Những di-sản qui báu của ông cha ta để lại kể hàng trăm nghìn năm đến giờ, nếu không biết duy-trì cho khỏi đổ nát còn là một tội nhỏ, nhưng nếu đem con mắt tục, cái tay phàm mà sửa đổi lại một cách vô vị thì lại là một cái tội to.

Những nơi cổ-tích nói trên đó, ký-giả được xem cũng đã gần khắp, nhưng trong khoảng mười năm nay thấy nhiều nhà ta thấn rằng phải mấy nơi vì sinh cải lương quá, nhà hoa mĩ quá mà thành ra mất cả dấu cũ vết xưa, khiến cho con mắt những người hoài cổ trông thấy mà luống phải cảm lòng.

Nay hãy xin kể hai đền cổ danh tiếng nhất là đền Ngọc-sơn ở Hà-nội và đền Hùng-vương ở Phú-thọ.

Những người vắng ở Hà-thành độ mười năm về trước mà nay qua đền Kiếm-hồ thì có lẽ không nhận ra được đền Ngọc-sơn nữa. Cái vẻ ngày trước với cái vẻ ngày nay khác nhau biết thế nào mà kể. Những cây lá um tum tự bờ hồ vào đến đầu cầu nay đã gần trụi hết, nào đền, nào chật để lấy quang đãng gọn gàng, nào những cột đèn điện trồng ngay trước đền, nào dây thép, dây đồng dang buộc chi-chít như mạng nhện ở ngay trên nóc. Các ông giữ chùa không hiểu ông nào qua đó chỉ là vẻ mình lại mắc đèn điện cả vào trong đền để thêm sang-trọng. Sao chẳng quảng thêm mấy cái a-ba dua (abat-jour) bằng *đăng lồng* cho nó choáng thêm ít nữa? Mới đây không biết ông nào lại xin quét sơn tây đỏ cho cái cầu Thê-húc đi vào trong đền, coi mới rợ lắm sao! Ừ, thôi thế nó mới hợp với cái cảnh bây giờ!

Hai là đền Hùng-vương tỉnh Phú-thọ. Họa may chỉ những bà già quê kệch cùng những ông có lợi vào việc sửa lại thành cái đền này gọi mới cho thêm là đẹp là sang mà thôi, chứ người thanh-nhã, — đừng nói là người học-thức vội, — ai thấy mà chẳng cười thầm về cái quá văn-minh của mấy ông tổ chức việc sửa đền trong tám chín năm về trước cùng những ông danh-họa nào đã vẽ nên những kiểu kỳ-khôi lạ. Nghĩ đến đền cũ, lăng cũ, mà tiếc cho đất đế-đô của nước Văn-lang ta. Nhà-nhàng thực là nhà-nhãng từ trên đỉnh núi cho đến dưới chân núi. Lăng-tẩm vua tổ Hùng-vương đâu lại có làm nhỏ nhặng lắm thế được. Không biết nhà danh-họa ấy theo kiểu nào, Tây chẳng ra Tây, Hi lạp chẳng ra Hi-lạp, mà La-mã cũng chẳng phải La mã. Trên mái thì xây trồn một cái vòm, dưới bệ thì đánh vuông từng bực, bề dần từ dưới lên trên. Đến thượng thì toàn sửa lại mới hết, mới từ ngoài cổng mới vào.

Ở đến thượng thì bỏ hết cột, thay quá giang, xây trần vôi, bao nhiêu gạch to cổ thì bóc đi hết mà lát toàn gạch đá hoa kiểu Tây. Coi mới rợ làm sao! Duy-tân đâu lại duy-tân đến thế. Sao chẳng làm thêm cửa kính cửa chớp thế vào những cánh cửa bức bàn cho nó ra vẻ Tây thêm nữa?

Đó là mấy điều thuộc về sự tạo-tác, còn cách trần thiết cũng chẳng khác gì. Bao nhiêu câu đối cũ mà lắm câu tuyệt hay, thì nay đem gác cả một xó, chỉ thấy treo những câu tôi-tân hết. Xuýt nữa ký-giả lại quên mất mấy cái thang bằng xi măng xây từ dưới chân núi lên đến đền thượng, làm hết mấy nghìn bạc của một bà nào bỏ ra cúng vào đến. Bây giờ lên xuống có điều dễ-dãi thật, mỗi khi các bà già đi lễ hài không phải khó nhọc như xưa thì tha hồ mà tán tụng công-đức nhà hàng-sản, song phải biết rằng cái vẻ nó hóa Tây quá, sao cho xứng với cái tên núi Cổ tích của ta? Vì phàm đã gọi là nơi thắng-cảnh thì phải có những vật cổ mới hay, mới quí, lên xuống đi lại phải có hơi ngoắt ngoéo nó mới vui, mới thú, nhược bằng muốn lên xuống tuốt tuột một mạch, muốn toàn đồ văn-minh thì mời các bà các ông cứ trèo ngay lên thang gác hiệu Gô-đa, có phải xem được bao nhiêu là cầu mới cái lạ không? Vì thử những bực lấy xây bằng đá ong thì có phải vừa rẻ vừa bền, vừa là thổ-sản tỉnh nhà mà lại hợp với cảnh núi Hùng sông Nhị không?

Có ông sửa đổi lại nền xưa vết cũ, đã tự đắc là nên-công với nước, cho nên đã vội ghi tên vào bia đá mà tự tán tụng lấy mình; không biết rằng cái cách các ông muốn cho đời sau ghi nhớ công-đức ấy lại chỉ tỏ làm cho người ta mỗi khi nhìn thấy cái phong-cảnh đổi mới kia mà luống phải lòn tiếc chảu mày! Bởi vậy mấy năm trước có người thấy bia dựng nhỏ nhăng như thế, có xin với cụ lớn Quản Hoàng sửa bài bia ấy lại, nhưng không biết nay đã sửa lại chưa.

Ấy cũng vì những cái dở đã kể trên ấy mà hội đồng đến Hùng mới bày giờ định tu bổ lại cho hợp với phong-cảnh một nơi đáng tôn đáng kính từ mấy nghìn năm đi lại đến giờ, để nói Hùng sông Nhị khỏi phải tủi thẹn với những người ngoại-quốc đến vãn cảnh hàng năm.

Hội-đồng đến Hùng ngày nay đã được quan Thông-sứ cho phép đi quyên-giáo để sửa đền, đã định sửa đổi cho hợp cổ, cho xứng với bực Tổ-vương nước nhà thì thiết tưởng cái lăng đã trót sửa đổi lại một cách vô vị kia nên phá hẳn đi mà xây lại như cũ, hoặc theo lối nào là lối của Á-đông mình, những viên gạch xanh đỏ lòe loẹt kia cũng nên nạy đi hết mà lát gạch Bát-tràng thì vào Mây bệ thang xi-măng nay đã trót xây rồi thì cứ đành để vậy, hễ bao giờ hư hỏng thời thay đá ong vào, nhưng đến thượng với lăng tẩm mà cứ để như bây giờ thì thật là khó coi quá. Chưa dám mong Hội-đồng đến Hùng làm nên những công-nghiệp gì khác, chỉ mong sao Hội-đồng lo liệu mà tu chỉnh lại cho được như cũ thì cũng là có công với quốc dân lắm rồi.

Bàn về việc bảo tồn cổ tích, tôi nói khí dài về việc đền Hùng, nhưng cũng không thể nói rút lại hơn được nữa.

Phàm muốn giữ những nơi thắng cảnh, coi như những di-sản qui báu thì đừng có thay đổi đến những đâu cũ tích xưa chứ nếu tự đắc là cái lương mà thay mới vào thì sao gọi là bảo tồn được? Hễ đổ nát đâu thì tu bổ đấy, nhưng tu bổ mà vẫn theo nguyên vẹn cũ, nền cũ, chứ tự ý mình mà thêm hoa mĩ vào thì thật là phạm tội với tiền-nhân. Ấy chủ ý Chính phủ đặt ra hội-đồng Phong-cảnh chính là để bảo-tồn lấy những nơi cổ tích vậy.

VINH BÌNH

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 30 Mai 1932

Nước Đức và kỳ hạn ngày 31 Mai

Buổi chiều hôm thứ hai, chánh-phủ Đức đã đệ-trình hội-đồng Bồi-thường bức thư của chánh phủ Đức nói về kỳ-hạn nộp tiền ngày 31 Mai này. Bức thư ấy hội-đồng sẽ bá cáo cho mọi người được biết.

Cuộc công-thái liệt-quốc

Báo *Daily chronicle* tỏ ý vì hội các nhà ngân-hàng ưng thuận những thể-lệ về cuộc công-thái liệt-quốc của nước Đức, mà cái việc giảo-tế của liệt-quốc đã có hề êm ái hơn trước, khiến cho cái vấn-đề bồi-thường có phần dễ giải-quyết hơn thì nhà báo ấy lấy làm bằng lòng lắm.

Cuộc đấu-xảo Marseille

M. Saint khâm-sứ xứ Tunisie, đã đi thăm cuộc đấu xảo Marseille

Kỷ-niệm các nhà vị nghĩa quyên sinh

Ngày hôm thứ hai, ở nhà thương Val de Grâce đã làm lễ thành-công bia kỷ niệm các viên-chức trong sở binh vụ y-tế bị hại trong cuộc chiến tranh mới rồi. Quan Giám-quốc có đến dự lễ.

Lễ cưới vua Alexandre nước Tắc

Ngày 6 Juin thì công chúa Marie đi đường sông Danube sẽ tới nơi. Ngày 8 sẽ làm phép cưới theo lễ nước Tắc.

Nước Thụy-điển và chánh-phủ Xô-viết

Tin Stockholm Phái-bộ của nghị viện xé việc tờ hòa ước giữa nước Thụy-điển và chánh phủ Xô-viết có chỉnh tờ hòa ước ấy hay không thì Thụy-điển thì không được hưởng quyền lợi gì bà vào. Trong tờ hòa-nghị không có nói gì đến sự bảo-hộ những tổng hàng hóa của chánh-phủ Xô-viết sẽ đề vận này mà cũng không bảo-hộ các quyền lợi của các nhà thương-mại Thụy-điển.

Quốc-trái Đại-pháp : 5% 87.60
— 4% 68.40. 5% 1915 1916
77.50 5% 1920 91.6 / 1920 93 70

LỜI ĐÀN BÀ

Cái hạnh-phúc gia-đình

Làm thân con người từ khi lọt lòng mẹ ra đã là cái kiếp phù-sinh; trong khi lăn ba lên năm lên bảy, lên mười, còn nương nhờ dưới gối cha mẹ; dẫu sang sướng mà đã biết cái sang sướng ấy là sang sướng đâu, dẫu nghèo khổ mà đã biết cái nghèo khổ ấy là nghèo khổ đâu. Cái nghèo khổ cái sang sướng ấy chưa thiết bằng khi đã thành thân con người: mở mặt ra đời mà sắp phải cắn bụng xuôi, hay gió cành đo-le thờ thật mới biết phân biệt sự sướng sự khổ là thế nào, mà nhất là cảnh gia-đình, cha con, chồng vợ anh em, có thuận hòa nhiệm hậu mới có nhơn sanh lạc-thú vậy; chớ dẫu tiền nghìn bạc vạn, nhà đẹp cửa ngang, mà tình nghĩa ấy-nái không có, thời sự hạnh phúc gia-đình còn mong gì động. Tuy vậy, cái hạnh phúc gia-đình là điều quan-hệ chung cả nhơn-loại nhưng mà nghĩa-vụ thuộc về đàn bà ở hồ có một biết hơn: vì người đàn bà không lấy cảnh gia-đình làm hạnh phúc, thời không đáng làm chỗ chung đứng cho vững vàng; phải biết lấy đó làm sự vinh hiển cho mình phải biết hạnh phúc gia-đình trọng-tại có tay mình làm ra; mình làm cho gia-đình hưng vượng lên, hay mình làm cho gia-đình lui sút xuống, cái có đó, trách-nhiệm phần nửa của đàn ông phần nửa của đàn bà, chung phần nửa này, quan-hệ cho nỗi giống cho giáo-dục về cuộc tương-lai nhiều non phần nửa bên kia; mà vận-mệnh của người đàn bà, thời toàn ở nơi hạnh-phúc trong gia-đình nhiều hơn hết. Có cha mẹ, nên tình trai-mến không lỡ khuôn rể đem mình đứng vào chỗ bàu hạn, mình vợ tôi đa đến cha cha mẹ cho mình, không đám phải hại lòng yêu cha mẹ bao nhiêu, lại càng qui mình bấy nhiêu, vì mình mạnh khỏe, thời cha mẹ vui mừng, mình được khen người tốt tánh, thời cha mẹ vinh, mình đói nết tôi-tân cả, thân danh, thời cha mẹ nhục, cho nên khi nào một người con đã có hiếu với cha mẹ thời ít làm điều trái phép lỗi đạo.

Có vợ chồng, thời đạo vợ chồng là cái dây tình nghĩa buộc chặt nhau, chớ không phải dây máu mủ liên can với nhau, vậy nên ăn ở chỉ-sự hòa-nhã kính nhường yêu mến lẫn nhau lần lần mà tình phục-tòng hằng hái ra nhiều, biết điều sửa mình biết điều răn sợ, việc nhà kiếm-xét cần-lao, cũng do tại hai người tập-luyện cho nhau; học với ai cũng không bằng, bắt chước ai cũng không mau thành, bằng hai người dạy về lẫn cho nhau. Phàm sự yêu thương, thời không [illegible] dễ đem những điều khó nhọc công việc buộc ràng phải làm, mà làm thời làm được hết sức không ngương nga chút nào, dẫu gian-nan đau đớn cũng chẳng quản, miễn tình nghĩa đã khăn-vo là làm vui sự gánh vác thêm sức mạnh, ấy thế mới biết nhờ có tình nghĩa vợ chồng mà gây nên được nhiều mối lợi ích chung công; tóm lại, trăm phương ngàn nghề, chẳng qua cũng chỉ có gia đình, rồi mới ra ngoài xã-hội; mà gia-đình hạnh-phúc lại còn mong về đường con cái rất nặng; vợ chồng mà có con cái thời mới bền chặt tình-thân, con cái chính là một sợi dây liên-lạc nhọc cả đôi bên ân-ái lại; có con cái mới biết chăm lo cơ-nghiệp, trong sự kinh doanh, mưu toan nhà cửa tích súc tiền tài, dai-do cái lòng yêu giếu con, trông cho con nên nhà nên cửa, lòng lo sự con bằng hộ thêm kém người mà phải tự mình chắn-chắn lên nhiều cảnh tốt đều hay. Không những kinh-tế đã là việc gấp phải chu làm cho đến cái tinh-thần cũng nhơn đó mà thay đổi nữa; là muốn cho con ta đứng bằng trễ lắt thân ta phải làm việc luôn; ta muốn cho con ta đứng sa phải tiết tự ta phải tiết kiệm trước; ta muốn cho con ta tránh xa các điều cám-dỗ tội-ác gian-tham xảo trá có học thức, công-nghệ sự nghiệp, thời bao giờ ở cũng phải làm kiểu mẫu ra đã. Khi người đến nuôi làm kế cha mẹ, tự mình hỏi lòng lại có sự gì chưa xứng đáng trong buổi niên thiếu có cho con cái biết hay không? Chắc rằng ai ai cũng ưng giữ kín hết thảy việc ấy, thế là đã nhiều cuộc đời cha người có con cái, lòng thường có ấy nấy ấn lo như vậy cả, vì con mà phải thay đổi tính nết, nghĩ ngợi như thế. Song có người thế mới mong có cái hạnh-phúc gia đình, mà có biết qui trọng chỗ gia-đình nhiên hậu mới có cái hạnh-phúc ấy.

Ôi, cái thời-kỳ của con người ta có ba đoạn khác nhau; bắt đầu có nghĩa-vụ làm con đã rồi mới có nghĩa-vụ làm vợ lại đến nghĩa vụ làm mẹ; người mà biết đạo nhơn-luân, thời không dám đổi hai chữ nghĩa vụ ra; bởi vậy nên cái hạnh phục gia-đình là chỉ những người đã làm hết nghĩa-vụ của mình về ba đường ấy.

Đạm-Phương nữ-sử

Bảo tồn Không học

DỊCH SÁCH LUẬN-NGỮ

Loại thứ II

Nói về luân-lý

(Tiếp theo)

Tử-Du viết: Sự quân sát tứ-nhục hĩ. Bằng hữu sắc tứ-vo hĩ.

(Xem trong bộ Tứ thư chính văn chữ nho quyển Thượng luận về thiên Lý-nhân tờ 10)

DỊCH NGHĨA. — Ông Tử-Du (học trò cao đệ đức Khổng tử) nói: Thờ vua khuyên can mà vua không nghe thì mất, ấy là mình tự làm cho mình bị nhục đấy. Ở với bầu bạn, khuyên can mà bạn không nghe thì thôi, nếu cứ lần-sác mà khuyên can mãi, ấy là mình tự làm cho mình bị sơ đấy.

Tề-Ngã vấn: Tam niên chi tang, cơ dĩ cửu hĩ. Quân-tử tam niên bất vi lễ, lễ tất hoại, tam niên bất vi nhạc, nhạc tất băng. Cựu cốc kỷ một, tân cốc kỷ thăng, toàn toại cải hỏa, *xe* khả dĩ hĩ. Tử viết: Thực phù đạo, ý phù cẩm, ư nhĩ an hồ? — Viết: an. — Nhữ an tắc vi chi. Phù quân-tử chi cư tang, thực chi bất cam, văn nhạc bất lạc, cư xử bất an, cố bất vi giả. Kim nhữ an tắc vi chi. Tề-ngã xuất. Tử viết: Dư chi bất nhân giả. Tử sinh tam niên nhiên hậu miễn ư phụ mẫu chi hoài. Phù tang niên chi tang thiên-hạ chi thông tang giả. Dư giả hữu tam niên chi ái ư kỳ phụ mẫu hồ?

(Xem trong bộ Tứ thư chính văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Dương-hóa tờ 29).

DỊCH NGHĨA. — Ông Tề-Ngã (học trò đức Khổng-tử) hỏi: cái tang ba năm là cái tang con phải để tang cha mẹ; tôi thiết tưởng cái tang ấy giảm xuống một năm cũng đã lâu rồi. Này người quân-tử trong khi ở tang, không tập lễ nhạc; nhưng nếu ba năm không làm lễ thì lễ hẳn phải nát; ba năm không làm nhạc thì nhạc hẳn phải mất. Trong khoảng một năm trôn, lúa cũ đã hết, lúa mới đã gặt nảo, giùi cây đổi lửa (Đời xưa giùi cây lấy lửa, cứ lệ mỗi mùa lại đổi một thứ cây khác, hết năm lại bắt đầu lấy) tôi thiết tưởng ở tang một năm cũng đã nên thôi rồi. Đức Khổng-tử bèn tại rằng: Con có tang cha mẹ chưa đoạn ba năm mà ăn gạo thơm, mặc áo gấm thì trong bụng người có yên được không? Ông Tề-Ngã thưa rằng: Thiết tưởng cũng có thể yên bụng được. Đức Khổng-tử nói: người yên bụng được thì người cứ việc làm, này, người quân-tử lúc ở tang cha mẹ, đều ăn của ngon cũng không biết thích, nghe nhạc cũng không biết vui, cư xử cũng ấy nay không yên, cho nên không làm được cái việc đoản tang thì nay. Nay người yên bụng được thì người cứ việc làm. Khi ông Tề-Ngã ra rồi, ngài nói: Trẻ Dư bất nhân quá! Nay, con người là sinh ra ba năm rồi sau mới

MỚI XUẤT BẢN

THUYỀN TÌNH BỂ ÁI

của

Ông NGUYỄN-ĐỖ MỤC dịch thuật

Dày 466 trang. — Giá bán 0$60 một quyển

Tiền cước gởi là 0$20

Vì quyển sách này nhiều trang, cho nên cần nặng

Bìa đẹp, chữ in rất rõ ràng, đáng hàng ba quyển

« ÁI AI HẠN NGỌC THỀ VÀNG »

Bán tại báo-quán và các cửa hàng chính

Mua mau kẻo hết !

Do Võ Hải Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

khỏi phải cha mẹ ốm đau, cho nên con đã tang cha mẹ ba năm, suốt thiên hạ đều như thế cả. Trò Dư vậy không biết nó có cái ăn-ái ba năm với cha mẹ nó hay không ?

Tử viết : Sự quân kính kỳ sự nhi hậu kỳ thực.»

(Xem trong bộ Tứ thư chính văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Vệ-linh-công tờ 22)

DỊCH NGHĨA. — Đức Khổng-tử dạy rằng : Bề tôi thờ vua phải kính cẩn cái chức sự của mình trước mà sau mới đám nghĩ tới cái lộc thực của mình.

(Còn nữa) D.-B.-T.

NHÀN ĐÀM

Giết sâu bọ hay nuôi sâu bọ?

Sáng ngày ra, thừa mở mắt dậy, đã thấy lao xao nhộn nhịp chung quanh từ bề láng giềng hàng xóm, nào bà cụ già, nào đứa con nít nào có con gái, nào chị đàn bà, cho đến cả anh đàn ông. ông đàn ông, cụ đàn ông nữa, tế nhau ra đứng trước cửa tay cầm một quả cam. Đứa con gái tên là Margot tốn thương ghê, thấy mẹ để anh mình ngồi trên ghế, đến hỏi chuyện chẳng thấy nói gì cả mới vào bếp hỏi mẹ rằng : (tức đó mẹ nó đương đun nồi gì không biết).

« Mẹ ôi, không biết làm sao mặt anh tôi tái xanh đi thế, mà nói hỏi [illegible]

Con ra hỏi lại xem, nếu anh ấy không nói thì thử lay đầu xem. Đứa con gái lại ra đến gần anh bảo rằng : « nào, anh đưa cho em xin một miếng cam nào ! » nhưng chẳng thấy lối mới lay đầu thì vừa lay một cái đầu rơi xuống đất. Nó sợ quá, chạy bảo mẹ rằng : « Chết ! Không biết làm sao đầu anh tôi rơi xuống đất, vừa nói vừa khóc nức nở, phân thì khiếp sợ, phần thì thương anh. Mẹ vốn thương con gái, thấy con khóc, yên ủi rằng :

« Thôi con ơi ! Con đã tốt, thế để mẹ liệu, cứ im đừng khóc lóc, mà người ta biết. »

Khi chồng về, thấy con gái mình khóc thảm thức, hỏi vợ : thế còn đứa kia đâu ? » nhưng vợ không nói cứ ra bộ chăm chỉ dọn cơm. Chồng lại hỏi dồn : « này, thế còn đứa kia đâu ? »

Chồng nói : có lẽ đâu, nó đi, lại không nói với tôi à ?

— Nó muốn đi quá, nên tôi phải để cho nó đi, nó bảo nó ở đấy vài chú nhật mới về.

Rồi hai vợ chồng ngồi ăn cơm, thấy con gái cứ khóc hoài, gỗ rằng :

« Thôi con, con đừng khóc nữa, vào mà ăn cơm với thầy, anh con đến chơi ông đấy mà, sắp về con ạ ! » Thỉnh thoảng chồng lại bảo vợ : « sao cái thịt này ngon thế tôi thích quá. Mà lại hễ ăn bao nhiêu thì đói bấy nhiêu. Ăn cơm xong, chồng lại đi làm.

Con ở nhà nhặt lấy những cái xương ở mâm, đem cất vào một cái khăn đỏ, thắt chặt cẩn thận lắm rồi đem bỏ vào trong cỏ dưới gốc cây. Từ tức anh nó chết thì nó thương khóc quá, trong bụng cứ nặng nhọc chỉ, đến bấy giờ mới thấy khoan khoái. Được một lúc, thấy cây cam lay động, những cành cây đập lên đập xuống, tới khỏi mà từ gốc cây lên, trong khoi có lửa, trong lửa có con chim anh nó đẹp quá nảy ra bay lên không, rồi cây lại im như trước; lọ quả, con Margot mới ra xem thì thấy cái gói xương lúc nãy mình để ở dưới gốc cây đã biến đâu mất.

Con chim bay đi, đến đậu ở nóc nhà người thợ làm vàng bạc hát rằng:

Ấy đi tôi đã giết tôi đó !
Mà cha tôi ăn thịt không rõ,
Ấy cũng chính đứa em gái khó,
Nó bọc xương tôi vào khăn đỏ
Để dưới cây cam, trên đám cỏ.
Sướng quá ! nay đã thành anh vỏ
Đẹp sao ! tim cành với vàng mỏ.

Anh thợ đương ở trong nhà làm cái vòng vàng, nghe thấy thế, vội cầm cả vòng vàng, cả cái rìu con ra xem, thì thấy có con chim đẹp quá đậu ở nóc nhà, liền bảo rằng : « chim hỡi, chim hát hay quá, chim hát lại đi cho tôi nghe nào.

— Không tôi không hát lại nữa, ông có cho tôi cái vòng vàng kia thì tôi hát cho.

Người thợ vàng xưa nay không tróng, thấy con chim đẹp như thế bao giờ, mà cũng chưa nghe thấy chim hát như thế, nên bằng lòng. với cái vòng vàng lên cho nó. Nó liền rảo đầu vào trong cái vòng để cái vòng thật xuống cổ rồi hát như trước.

Hát xong đi đến đậu ở đình ông Thượng-thư hát rằng :

Ấy đi tôi đã giết tôi đó !
Mà cha tôi ăn thịt không rõ.
Ấy cũng chính đứa em gái nhỏ
Nó bọc xương tôi vào khăn đỏ,
Để dưới cây cam, trên đám cỏ
Sướng quá ! nay đã thành anh vỏ,
Đẹp sao ! tim cành với vàng mỏ.

Quan Thượng-thư đương ngồi trong nhà chơi với các con, nghe thấy thế, bảo đứa ở rằng :

« Ai nói thế ? mày thử ra xem hình như ở trên nóc nhà thì phải.

Thằng ở ra xem trông thấy có mỗi một con chim to mà đẹp quá, vào thưa với quan thế.

Quan truyền : « Lạo ! có ai nói rõ rằng, để tao ra xem nào ». Nói rồi đứng lên, ra sân xem thì quả như thế, mới thử đưa con chim mà bảo rằng :

« Có phải mày hát lúc nãy phải không ?

Chim bảo phải.

Quan bảo : thế mày hát lại tao nghe.

Không. tôi không hát hai lần, có cho tôi hòn ngọc thì tôi mới hát.

Lúc đó cả vợ cùng các con ra, nghe thấy chim biết nói thế, cứ giục quan rằng :

« Thôi làm gì một hòn ngọc, vào lấy đưa cho nó xem sao, mấy lúc gặp dịp này ». Quan bằng lòng vào lấy ngọc đem ra vứt cho nó. Chim nuốt hòn ngọc ấy dần đây rồi lại hát như trước.

Hát xong. Bay đi, đến đỗ nóc nhà thợ rèn hát rằng :

Ấy đi tôi đã giết tôi đó !
Mà cha tôi ăn thịt không rõ.
Ấy cũng chính đứa em gái nhỏ.
Nó bọc xương tôi vào khăn đỏ,
Để dưới cây cam trên đám cỏ
Sướng quá, nay đã thành anh vỏ,
Đẹp sao ! tim cành với vàng mỏ.

Anh thợ rèn đương rèn một cái rìu sắt to, gần xong, nghe thấy có tiếng hát thế ; vội mang cả cái rìu to ra xem, thì thấy có một con chim đẹp lắm. thử hỏi rằng :

Này chim có phải mày vừa hát không ? mày hát lại tao nghe.

Chim nói : « tôi không hát hai lần bao giờ, có cho tôi cái rìu sắt kia thì tôi hát.

Anh thợ rèn mấy khi gặp dịp ấy, cũng chẳng tiếc gì cái rìu sắt, vết ngay lên cho nó. Nó hát như trước rồi lấy mỏ quặp cái rìu sắt ấy rồi bay về nhà. Lúc đó trong nhà đương ăn cơm. Người cha nói :

« Sao hôm nay mình để chịu quá. Mẹ nói : « Để chịu gì, trong một cứ ăn cơm với nhau, có con thì chẳng nói sao, vừa ăn, vừa nói sụt khóc. Con chim đậu ở trên nóc nhà, hát rằng :

« Ấy là đi tôi đã giết tôi đó ! »

Đi ghế thấy. như sét đánh vào tai, bủa bỏ vào đầu, dài đâm vào gan.

Chim lại hát : mà cha tôi ăn thịt không rõ.

Cha nghe thấy nói ;

« Kìa ! nhà ta, con chim nó hát hay chửa.

Ấy cũng chính đứa em gái nhỏ.

Con Margot nghe thấy, cứ gục xuống khóc nức nở, bỏ thầy chim hát mãi. ra xem, thì chim lại hát :

Nó bọc xương tôi vào khăn đỏ,
Để dưới cây cam, trên đám cỏ,
Sướng quá nay đã thành anh vỏ,
Đẹp sao ! tim cành với vàng mỏ.

Hát xong thì thấy hòn ngọc rơi xuống trước mặt người bố. Bố mừng quá, vào bảo với vợ rằng :

« Này đây, con chim nó vừa mới hát lúc nãy cho tao hòn ngọc này đẹp chửa.

Vừa nói xong, lại nghe thấy tiếng hát :

Ấy gì tôi đã giết tôi đó !

Người mẹ bụng cứ như cào, gắt với chồng con rằng :

« Tôi muốn xuống dưới ấm-tỉ đi khỏi nghe câu ấy nó làm cho tôi đau lòng quá.

Mà cha tôi ăn thịt không rõ.

Người mẹ lại im một lúc.

Ấy cũng chính đứa em gái nhỏ con Margot cũng ra sân xem thì thấy rơi xuống đất nó một cái vòng vàng. Thích quá, vội nhặt lấy đem đeo ngay vào cổ rồi vào khoe với bố mẹ. Chim lại hát :

Nó bọc xương tôi vào khăn đỏ,
Để dưới cây cam, trên đám cỏ,
Xương quá ! nay đã thành anh vỏ
Đẹp sao ! tim cành với vàng mỏ.

Gì cũng bảm lợi, chực ra xem đã có được gì chẳng, nhưng vừa mới ngẩng mặt lên cái đia sắt rơi xuống đầm xiên ngay vào quả tim, chết ngay. Bố với con gái thấy thế, chạy ra chực cứu, nhưng vừa ra thì đám mây kéo đến, mà cả mất lại, trong đám mây có lẫn lửa đám mây tan hết, hai bố con trông thấy người con gái càng ngã giãi mình đương trước mặt thì vụt quá hóa bụi nhau mất rồi vào nhà không ngồi ấn.

Dịch ở « *Contes et Légendes* » của Grimm.

D. T. Quán

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả báo-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho báo-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đã chỉ ở, còn thì báo-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

VIỆC HANOI

Hoàng-thượng và Hoàng thái-tử tới Singapore. — Có điện-tín gửi về phủ Toàn-quyền báo rằng Hoàng-thượng và Hoàng-thái-tử đã qua Singapore được bình an.

Quan Toàn quyền Long cảm ơn Hội-đồng Chánh-phủ. — Quan quyền Toàn-quyền Baudoin vừa mới tiếp được của quan Toàn-quyền Long một bức điện-tín cảm ơn về những tình ý mà quan Baudoin đã thay Hội-đồng Chính-phủ [illegible] pháp độ no.

Quan Long có nói rằng khi tới đất Pháp thì ngài được mạnh ngay, cho nên ngài lại làm việc như thường. Nhưng nay mai ngài sẽ ra nghỉ mát ở các miền bờ biển, đoạn rồi ngài trở về Paris. mà trù-tính những công việc của Đông-pháp.

Quan quyền Toàn-quyền về Hanoi. — Quan quyền Toàn-quyền Baudoin cùng với quan hầu là Đại-úy Thierry đi tới ở Haiphong lên đã về Hanoi tối hôm qua.

Mười năm về sau. — Số báo này nhiều bài quá, vậy tiếu thuyết Mười năm về sau hoãn lại một kỳ.

Cuộc công thải Đông-Pháp. — Báo báo nhắc lại rằng đến sáng mai hồi 8 giờ tại tòa Đốc-lý sẽ mở cuộc đổ số lấy giải kỳ thứ nhất.

Vừa rồi quan Thống-sứ có thông tư cho các quan cai trị địa hạt một từ cho-tri để các quan biểu dụ cho dân chớ nên đem trái đơn mà bán rẻ quá, vì nay quan Toàn-quyền đã ký nghị-định cho phép nhà Ngân-hàng mua bán hộ mọi người các trái đơn của người ta gửi nhờ bán nhờ mua hộ. Cứ mỗi tuần lễ một kỳ ở các nhà Ngân-hàng sẽ yết cái số trong các khoản-tiền mua bán các trái-đơn ấy và sẽ đăng vào quan-báo Đông Pháp.

Tiệc đãi quan Lãnh sự Pháp tại Vân-Nam phủ. — Quan Đại-lý bộ Ngoại-giao cùng các quan nguyên soái ở Vân-nam, ngày 26 Mai vừa rồi có làm tiệc mừng quan lãnh-sự mới ở Vân-nam phủ là M. Bodard ở tại lộ ngoại giao và có mời cả các quan Pháp đến dự tiệc. Tòa ngoại-giao bên đã trần thiết rất là lịch-sự.

Cuộc phát phần thưởng. — Bản-quán tưởng nên nhắc lại để các nhà có con đi học biết rằng cuộc phát phần thưởng đã định vào ngày chủ nhật 11 Juin, tại nhà hát Tây, chứ không phải ngày 4 Juin như một tờ báo khác đã nói.

Cuộc thi thơ. — Cái đầu bài về cuộc thi thơ của cô Ngô-thị-Quyên này, nhiều các nhà khoa-bảng làng nho cũng lấy làm khó. Khó vì một nỗi bài thơ rất *trọng ý*, mà mỗi câu có 5 chữ thì thu-xếp làm sao cho lọt. Cô-nhân có câu rằng : « *Ngâm thành ngũ cổ tự, nhiên đoạn kỷ hàng tư* » nghĩa là ngâm được một câu thơ 5 chữ, thật đã vất đời mất mấy chiếc râu rồi. Câu ấy cũng là tả cái nghề thơ văn rất khó, rất công-phu vậy. Độ này chẳng biết các nhà có thơ dự thi, đã đốt mất mấy chiếc râu vì một cuộc vui chăng. Nhưng đầu bài của Hội-đồng điểm-duyệt thuộc báo đồng-nghiệp trong báo giới ta ở Hà-thành này đều đem hết lòng công bằng mà giúp một tay vào cuộc thi thơ của cô Ngô-thị-Quyên.

Hội Pháp-học bảo-trợ. — Đến tối mai là thứ năm hồi 8 giờ, hội Pháp-học bảo-trợ sẽ họp đại hội-đồng bất thường tại hội Tri-tri, Nghe đâu trong kỳ hội-đồng này sẽ bàn đến việc cấp lương cho ông Ng-xuân-Bái là thầy thuốc mạch Y tế Bảo-hộ hiện nay đang ở Marseille để ông lấy liền theo học tại Pháp.

Hội giáp trở con vô thừa nhận. — Từ ngày thứ ba 6 Juin cho đến thứ năm 9 Juin, cứ buổi sáng từ 8 giờ đến 10 giờ và buổi chiều từ 4 giờ đến 6 giờ tại nhà công quán hội Khai-trí tiến-đức sẽ bày những đồ thêu đồ khâm đồ vẽ của các cô trường Nữ học-sinh đường Félix Faure làm ra. Bày xong trong 4 ngày thì những đồ ấy sẽ bán đi lấy tiền cấp cho hội giáp trở con Annam vô thừa nhận. Xin mời các ông các bà hãng tâm lắng gần chiếu cố lại xem những đồ do tay khéo của các cô học-sinh làm ra và mua giúp cho Hội ấy.

Trường cao-đẳng sư-phạm thi tốt-nghiệp. — Kỳ thi viết ở trường Cao-đẳng sư-phạm đã xong từ chiều hôm qua. Còn kỳ thực hành thì bắt đầu từ sáng hôm nay, hoặc ở trang Bảo-hộ hoặc ở trường Sư-phạm nam giáo sư. Tên những sinh-viên được vào kỳ thực-hành ấy (theo thứ tự A B C) là ;

Ban Văn chương

MM. Phạm-đình-Hảo, Phạm công-Bình, Nghiêm-thượng-Giao, Phan-công-Hải, Trần-v-Hảo. Phạm-thanh-Hương, Ng-như-Loan, Nguyễn-đình Phong, Lê hữu-Phác, Huỳnh - văn-Phước.

Ban Khoa-học

MM Lê Ấm, Đỗ-Bách, Chu-duy-Khánh, Phạm-v-Nam, Vũ-ngọc Roãn, Trần-v Sửu, Ng-manh-Trừng.

Kỳ thi bằng Sơ-học tốt-nghiệp Tây. — Các cô các cậu thi bằng Sơ-học tốt nghiệp Tây (certificat d'etudes primaire au titre français) được vào kỳ vấn đáp mà bản báo đã đăng danh sách ngày hôm qua thì nay đã được trúng tuyển cả.

Bản báo có lời mừng tất cả các cô và các cậu.

Tòa án Đại-hình. — Chiều hôm qua mãi hơn 5 giờ tòa mới xét xong việc đánh chết người chả biệu bán đồ thầy tính ở phố hàng bồ mà bản quán đã đăng từ cách tới 5 số báo hôm qua Tòa kết án như sau này :

Trần-thị Năm 5 năm tù án treo Lê-văn-Tăng và Đàm-văn-Dzu mỗi tên 2 năm tù. Lê-văn - Thuận được tha.

Tòa tuyên án xong có đòi cho thị Năm biết rằng đáng lẽ phạt thị ấy rất nặng thì mới phải vì chính thị ấy gây nên việc án mạng, song vì thương đứa bé hãy còn ẵm ấy và mẹ nên Tòa phạt nhẹ và cho án treo để cho được về nhà mà nuôi đứa bé ấy.

Sáng hôm nay Tòa án Đại - hình xử việc sau nầy :

Hồm 7 Novembre 1921 vào hồi 4, 5 giờ có bốn đứa vào hàng người Khách tên là Lương-đình-Bảo ở làng Vũ-xá tỉnh Hải dương mua một gói thuốc lá và hai bao diêm rồi chẳng giả đò bỏ nhàn lấy tiền để trả, chạy ra ngay cửa đóng tại, trói người làm công tên là Lê-văn-sinh và lấy súng lục ra dọa bắt phải đưa chỗ để tiền của ; người làm công lấy đưa chúng liền các nhân được lúc không có đèn lửa gì cởi được trói và chui qua cửa sổ trèo sang mái nhà bên cạnh. Lúc những đứa giản phi lấy vào hiệu thì vợ người chả đứng ở sân thấy cách cử động của chúng sinh nghi chạy vội ra phố trí hô lên. Hàng xóm, dân làng, tuần phiên mang dao mác đến cứu chúng kịp thời. Bọn này còn đã đổi với quan bản sáng phải 3 người bị thương và 1 người tuần phiên chết. Đáng khen cho dân làng Vũ-xá can đảm và mạnh bạo lắm. Chúng nhau với quân gian trong 3 giờ đồng hồ. Quân gian bắn cả thảy 18 phát súng mà vẫn không nàng, cứ xông vào đánh mãi đến khi bắt được mấy đứa mới thôi. Sau bọn còn đã đối trọ ra ở ngoài sân lên rồi trói. Dân làng Phượng-hoàng bắt được tên Mạc văn Sao tức Tao tay cầm một khẩu súng lục, sau 2 giờ đồng hồ thì tên ấy chết vì bị thương nặng, dân làng Phán-chế bắt được tên Bùi-văn-Uông tức Uôm. Còn tên Vũ-văn-Khang thì làng Vũ-xá đương truồng bắt được. Hai tên sau này đã thú nhận, song đều khai là tên Sao bắt đi ăn cướp. Những đứa bắt được có xung ra một ít người, song xét ra là người lương thiện cho nên tha cả. Xét ra chính tên Uông là đứa đáp án b trong đảng bắt người làm công ở hiệu ấy đưa lên gác lấy tiền bạc mà tên Khang đứa ba cái hòm ở buồng người chả hiệu đất những rơm ra ngoài sân, và toan đốt cả nhà nữa. Còn tên Sao đã chết rồi là đứa đầu đảng cầm súng bắn chết một người tuần và hai người khác bị thương.

Hồm 18 Novembre được tra xét việc cướp nhà thì có một người làng Pháp-chế tố cáo tên Ng-Khuyến là lý trưởng làng ấy lấy 25 đồng là tiền khám ở trong mình đứa ăn cướp bắt được. Trước mặt quan Đại lý Đông-triều tên Khuyến đã thú nhận, song đến khi quan Dự-thẩm hỏi thì lại phủ cung, nhất định kêu oan.

Những đứa phạm chưa can án tù nào cả.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . . 0$ 30
Tiền cước mỗi quyển. . . 0 .12
Ai ở xa, xin viết thư về cho ông Bùi-xuân-THANH
61-63 Rue du Coton, Hanoi.

Trường tư-thục. Đương lúc tân học thịnh hành, các trường nhà nước mở mang đã nhiều, nhưng cũng chưa đủ chỗ cho học trò vào học, vì vậy mà các nhà có nhiệt-thành về tân học đã tổ chức nên các trường tư-thục, để dạy các học sinh không xin được vào học trường công. Mới đây M Hoàng-hữu-Độ có mở một trường tư phố Cửa-đông hàng gà, gọi là *Văn tập học đường*. Cái quí tắc cũng hợp với chương trình nhà nước; số học sinh cũng khá đông. Vậy mong rằng sẽ được có cái hiệu quả nay.

P. N

Ngạch Vô-tuyến. — Kể từ ngày 15 Mai 1922 trở đi, các viên thư-ký phụ biện trong ngạch Vô-tuyến điện có tên sau này đều được thăng lên tập sự :

MM. Lâm-kim-Khanh, Nguyễn-văn-Lưu, Đặng-văn-Hóe.

Ngạch tập sự. — M. Ng-bợp Giữa try giáo tập sự được tới nhờ kể từ ngày 4 Mai 1922 trở đi.

Ngạch khán-hộ. — M. Ng-v Noc khán-hộ tập sự ở nhà thương Annam Hanoi nay đổi vào ông sự 5 sở Y-chính thay M. Ng-hữu-Cương.

M. Ng-hữu-Cương khán-hộ tập sự ở sở Y-chính nay lại đổi thay M. Noc.

Ngạch tòa Sứ. — M. Ngô-vi Khôi kỳ lục hạng tư được phép 29 ngày tính cả lương nghỉ tại Kiến-an.

Cổ-động công-thải. — M. Dương-Quế ở làng Nghi-vệ, huyện Tiên-du (Bắc-ninh) vì đã cổ động trong việc công-thải Đông pháp thì nay được thưởng tăng cấp phẩm hà hộ.

CÁC TIỂU-THUYẾT CỦA BẢN-QUÁN

CA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁP THỔ
của Ng.-văn-Vinh dịch, giá. 0$ 60

Ý AI HẸN HỌC THẦY PHÁP
của Ng.-đỗ-Mục dịch, giá. 0 .40

THUYỀN TÌNH SỞ ĐẮI
của Ng.-đỗ-Mục dịch, giá. 0 .60

Ngài nào muốn mua, xin viết thư cho ông Bùi-xuân-Thanh là quản-lý nhà in Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

Tiền cước gởi ngoài.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Khuyến học hội. — Lễ Hưng-quốc khánh niệm mới đặt ra có vài năm nay, tuy là mới có, thế mà người nước ta thật đã tỏ ra lòng hoan nghênh tận thành vậy. Trong tỉnh Bắc-ninh chính tượng coi ra vui vẻ lắm. Ngoài việc hàng tỉnh làm lễ tại vọng-cung, và sống *champagne* cung chúc ở dinh quan Tổng-đốc thì tại hội quán hội Khuyến-học cũng làm rất trọng thể. Từ tối hôm mồng một, nhà hội đã treo cờ, kết lá, đèn cỏ, đèn giấy, trông như đám hội đó. Đến 8 giờ thì các học-trò hai thứ kỳ, chia đến đi rước, bọn với phường nhạc của quan bính, đèn cuốn bông tinh, các thứ đèn giấy của học sinh

(Xem trong thứ ba, số thứ sáu)

ĐỒNG-HỒ VỎ KẼN

BẢO HÀNH 1 NĂM

Máy chạy tốt nhất hàng

Có cả đồng đeo tay bằng giá rất hạ

Mỗi cái đều có vỏ đi kèm, đi xem giờ ban đêm

Giá. . . . . 5 $ 75

Bán ở hiệu :

A. PERROUD (Nhà xanh)

33, Rue Paul Bert. — HANOI

209

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách mem báo thấy có đăng các-bách các bản-hiệu, đến khi đi mua lại mua ở hiệu thuốc khác, coi như mình ra không đặt được, lại bắt thu trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài thấy đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đóng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Trang-tiền, số nhà 64 Hanoi.

Nay kính,

Ed. Montès,

64, Rue Paul Bert Hanoi.

NỖI KẺ PHẢI ĐAU

Hãy bước các người Nam Việt phải đau nguy, phải nợ lành, phải đau khi quản ai đã chữa khỏe không phải dường, hoặc là đã không chữa chắc, nên cứ nay tới nhưng người phải đau khi quản đã kinh nghiệm, hoặc phải đau ở phải : nay hãy các người phải chóng lao, nay tới khoyao các người nên trước ngay đi.

Bệnh đau phải, trước khi tới đi bệnh là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền từ người tới. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau nay không ông được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lắm lời nói đến quan trọng thế nào các người có biết không ? Nếu có biết mà không chữa đi, thì trong tới năm, hoặc tới năm nữa giống Nam-Việt tiêu đi rất mất, vì người có bệnh lại sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con để cái được, bắt chỉ sinh con cái yếu đi, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nên các người không muốn giống Nam Việt mau mau đi, nên các người hãy vì mình giống Nam-Việt tiêu đi đi, thì các bệnh đi mới được.

Vậy các việc thuốc nào hiệu Bác-sĩ MONTÈS số 64 *Rue Paul Bert* mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 5 hào, sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì nước một thìa xúp, nặng một lọ, thì chỉ hay khỏi mạnh và hết đau.

BRONCHOSERUM

Một lọ. . . . 0 $ 80

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon

Giá một chai. . . . . 2 $ 25

DẦU GAN CÁ THU

một lít. . . . . 12 $ 00

Bộ từ 1 $ 90 đến 2 $ 00 (tùy theo gần học khe Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh ho rất thần-hiệu

(SIROP N)

Một chai. . . . 1 $ 60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »

Một lọ. . . . . 4 f. 45

Bộ 0 $ 70 đến 0 $ 80

Sáu lọ. . . . . 24 f. 50

Bộ 3 $ 90 đến 4 $ 00

Thuốc nước bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »

Một lọ . . . . . 11 f. 50

Bộ 1 $ 70 đến 1 $ 80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA

Thuốc thuốc-bổ bổ huyết

Một lọ . . . . . 11 f. 50

Bộ 1 $ 90 đến 1 $ 90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa này thường hay bại người bắt là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến hãy-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu để cứu về sự người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một bào

Cách dùng : cách 5 giờ đồng hồ cũng một viên rồi cũng nước rất nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Rất càng ra được nhiều mồ hôi thì càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rất nhiều nước nóng và ở người cho nóng đến thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bác-sĩ MONTÈS, 64, phố Paul-Bert, Hanoi

trường Pháp-Việt cùng hội Đức-phong thể-dục, kể trước người sau, đi luôn làm một bọn khá dài, đi đến đâu chỉ thấy tiếng người hoan-hô, tiếng pháo tỉ tạch, thật là thái-bình cảnh tượng, từ xưa tới nay, chưa từng có như thế bao giờ, còn các nhà hàng phố đèn treo có thắp đèn, có nhiều nhà làm công phu lắm.

Cả ngày hôm mồng hai tại sân nhà hội có mở cuộc chọi gà, đánh vật, thi thơ đồ, đến 7 giờ tối, các hội-viên đến dự tiệc, chừng độ 60 ông đồng thanh nâng cốc chúc ngày kỷ niệm. Trong tiệc ấy thì có cụ Thiếu Mai trung-Cát, cụ Thượng Nguyễn-Bách và gần đủ mặt các quan cùng các hàng chức-sắc trong tỉnh. Khi chén các tả tả, thì có phường sư-tử nhảy múa lĩnh thưởng, ngoài kè có lửa xanh đỏ và pháo thăng thiên sáng rực góc giới, si nấy đều tận hoan nhi tán.

Khuyến-học hội lại cáo.

Ngạch bưu-chính — Ông Trịnh-xuân-Ưng thu-ký sở Bưu-chính tỉnh Bắc-ninh nay đã có nghị-định đổi đi Hanoi.

Ông Trịnh-xuân-Ưng mới về Bắc ninh được một năm rưỡi, mà đã được nhiều người qui mến lắm. Vậy ông đổi đi không những là bà con quen thuộc lấy làm nhớ tiếc mà cả đến những người bay có việc giao thiệp với sở Bưu chính ai cũng nhớ tiếc cả.

HẢI-DƯƠNG

Tuổi xấu nên chừa. — Tôi xem báo *Trung Bắc tân-văn* số 1552 ngày 18 Mai 1922 về mục Hải-dương, thấy một người làng Trúc lâm lại cáo bái « Thói xấu nên chừa » tôi nói có ý phạm đến các bậc kỳ lão trong làng lắm lắm. Ô người làng Trúc-lâm kia ơi ! ông ra ở chốn thị thành cũng đã am hiểu được một đôi chút việc đời, nhưng tôi tiếc thay cho ông đi ở xa xôi đã lâu, có lẽ từ khi ông tắm mát mẻ sánh đến giờ mới bước chân về làng lần nay là lần thứ nhất vậy, nên ông không am niểu cái phong hoa trong làng ta và cũng không biết rõ một người làng ta si. Tôi xin bảy tỏ để ông biết, nguyên làng ta không có tập tục chăng dây đóng chăng dây bao giờ, có ra chăng nữa thì chỉ ở lũ trẻ con năm ba đứa dây tơ mơ vài thăng nó cũng có làm bậy như thế thật, chẳng qua là chúng nó chỉ cốt kiếm một bữa no say đó mà thôi, cái tục treo đàm cưới mà có người chăng dây đóng chăng thì cũng là một cái lệ thường chung cả, chẳng lấy gì làm lạ, chứ có phải là tục riêng của một làng Trúc-lâm đâu, thế mà ông dám nói rằng các cụ treo tục trong làng ra chăng dây đóng cũng để lấy tiền từ chỗ cổng xom đến nhà gái trước độ hai mươi thước tây mà ông nói rằng bảy bốc mươi cái bàn độc và hơn tam mươi cái dây chăng, tôi thiết tưởng rằng trong một quãng đường ngắn mà đông người như thế thì bọ nhà giai cũng bỏ để luôn lối lối nào mà vào tới nơi được, nếu ông không biết rõ cái phong tục trong làng ta thì ông phải hỏi cái người biết trước ông mới được, chứ đừng nói như thế, không nên, hà tất phải đem những chuyện rác tai mà làm hại phí mất một cột báo chương của xã-hội, cái thói xấu ấy tôi khuyên ông cũng nên mau mà chừa đi.

Ng-v-M. lai cáo.

NAM-ĐỊNH

Đổi về Hanoi. — Ông Nguyễn Lễ Hòa-học chuyên-môn, làm việc ở nhà máy Rượu, nay đổi về Hanoi.

Ông đã cùng qui-quyến khởi hành chuyến xe lửa 9 giờ hôm 30 Mai

Ông chủ nhà máy Rượu, ông chủ nhà máy Sợi cùng bà con quen biết ra tiễn chân đông lắm.

Lễ phát phần thưởng của hội Trí-tri. — Trong số báo ngày hôm qua, bản-quán đã thuật việc phát phần thưởng của hội Trí-tri rồi, nay lại tiếp được bài của ông giáo Liễn xin đăng như sau này :

Hội Trí-tri Nam-định bắt đầu từ năm nay trở đi năm nào cũng lấy ngày Hoàng-quốc khánh niệm làm ngày lễ phát phần thưởng cho học trò của hội. Hôm mồng hai tháng năm, nhà hội quan trang hoàng lịch sự, cửa kết hoa là, treo cờ, và tràng hoa ; lại có phường Phạp nhạc nhà phố đến giúp. Đúng 4 giờ quan Đốc-lý, quan Phó, quan Tổng-đốc, quan An-sát, các quan đều tòa các sở, các quan nhà huyện và thân-hào trong thành phố đều nhà hội-quán đông lắm.

Long bài khai-hạch, ông Tham Bình thay mặt ông hội-trưởng Hà-duy-Thăng đọc một bài diễn-văn bằng chữ Pháp, để cảm ơn các quan đã hạ cố đến đông, và bày tỏ mục đích của hội cùng những việc công ích mà hội đang trù tính để nay mai thi-hành. Ông Tham-Bình đọc xong thì quan Đốc-lý đáp lại mấy lời đại ý như sau này : ngài ân cần khuyến hội nên mau lập ra một cái thư-viện cho xứng đáng với một tỉnh văn vật như tỉnh Nam này, xứng đáng với một hội to tát như hội Trí-tri rày và nên mở nhiều cuộc diễn thuyết hoặc trước để cho học thiếu niên thời học ở các trường càng có nơi mà rèn tập cho rộng thêm trí thức.

Quan Đốc lý nói xong thì các giáo viên trong hội phát phần thưởng cho học-trò. Nhân các quan cùng các thân hào hàng phố có gửi cho nhiều phần thưởng, nên phần thưởng năm nay cũng được to hơn mọi năm.

Sau đây xin liệt kê những ông cho hội phần thưởng như sau này :

Quan Đốc-lý thành-phố Nam-định ; quan Phạm-v-Thụ Tổng-đốc Nam định ; quan Mai-toàn- Xoãn, Án-sát Nam-định, quan Trần-trọng- Triết, Thương tá Nam-định ; ông Hà-duy-Thăng, Thông-phán thượng hạng, ở thọ bạc tỉnh Nam-định ; ông Ngô-v Tuyển, Ký-lục thượng-hạng ở tòa Sứ-tỉnh Nam-định ; ông Ng-đình Chuẩn, Án-sát Ninh bình ; ông Lê-đình-Sán, Thương-tá tỉnh Ninh-bình ; ông Laurès Đốc-học các trường Nam-định ; ông Phạm-v-Điệu, tham-tá số Lục-lộ Nam định ; ông Phạm-qui-Kinh, Thư-ký tòa sứ Nam-định. Hội Trí-tri Hanoi, Các ông thư-ký ở tòa sứ Hưng-yên, tỉnh Trí-tri Hưng-yên, ông Hà-duy-Thành, Trí-phủ Nghĩa-hưng, ông Bùi bằng-Đoàn, Trí-phủ Xuân-trường ông Ng-trần-Mô, tri huyện Mỹ-lộc ông Trịnh-huy Huyền, tri-huyện Vụ-bản, ông Vũ-văn-Sáng, tri huyện Phong-doanh, ông Vũ-thiện-Thuật, tri huyện Ý yên, ông Trần-đình-Bình tri-huyện trực-ninh, ông Phạm gia-Nùng tri huyện Nam-trực ông Ng-duy-Nhạc, tri-huyện Hải-hậu, ông Ng-v-Triện tức Tuấn-long, Hàn-lâm viện Biên-tịch, buôn bán ở Nam định ông Trần-khắc-Cẩn, ủn-phẩm-văn-giai, buôn bán ở Nam-định, Hiệp Đồng-phong Thương quán, ông Ng-liên Phương. Chủ hội Kèn ở Vụ bản, thưởng thụ Kim-liên.

Khi phát phần thưởng xong thì hội đã đặt sẵn tiệc trà. Tiệc đến gần 6 giờ mới tan

Vũ-ngọc-Liễn lai cảo

THÁI-BÌNH

Lễ kỷ niệm khánh tiết tại làng Bộ-la. — Hôm mồng hai vừa rồi tại làng Bộ-la có làm lễ kỷ-niệm khánh tiết, lại nhân trường làng mới thành lập vừa khai giảng hôm mùng một, cho nên lễ ấy lại càng thêm về long trọng dường-hoàng. Các dân anh đến hợp tại chùa hội-đồng càng nhau tang bộ « Thành triều vạn tuế », đinh chúa và các nhà tư đều có làm lễ, lại có bày ra các trò vui chơi. Tối lại có rước ảnh đức Tả-tổ, thầy Bá-đa-lộc và Hoàng tử Cảnh đi khắp trong làng. Ai đấy đều tỏ một lòng vui mừng một ngày quang-vinh vậy.

Đồng dân có đọc bài ca kỷ-niệm rất dài.

VIỆC KINH-ĐÔ

Tấm lòng trung thành của quan quản-lý thị-vệ Nguyễn-hữu-Tí. — Đức bà Ngọc-thăm Công-chúa là ngụ muội của Kim-thượng mà Phò-mã là quan quản lý thị-vệ Ng-hữu-Tí là lệnh nam cụ lớn Cần-chánh điện Ngự-đại-thần ngày xưa.

Ông Ng-hữu-Tí là giòng giõi một nhà cự lộc xưa nay, cách mấy mươi đời có tiếng trung thành. Nay Đông-cung Hoàng-Thái-tử du học ở Đại-pháp, vậy ông có tấu-đại Hoàng-thượng mấy lời như sau nầy để tỏ tấm lòng trung-thành của ông đối với sự du học của Hoàng-Thái-Tử, thật nên kính tấm lòng trung thành ấy vậy.

« Tôi Ng-hữu-Tí, cúi đầu kính tâu « xin Hoàng-thượng xét cho, duyên « vì năm trước có khâm phụng lời « dụ dụ rằng : phàm trí đọc đời « nay, nếu chẳng có Hán học làm « cương-thường luân-lý cho cái quốc « hồn quốc hồn để giữ lấy cái tinh-« thần nội trị, lại không có cái Âu-học « lấy sự kinh tế phô thông để làm « cái mực dịch phương chăm sao « cái hình thể ngoại giao, thời sao « khỏi gọi là chánh thể hoàn toàn vẹn-« khuyết, hầu là trở gọi cho sự tiến « đỗ về việc tiến hóa của nước nhà « vậy. Vậy nên Trẫm muốn sai « Hoàng-trưởng-tử sang Tây học « tập cho rộng kiến văn để được « trọn vẹn cái tư cách. Khâm-thử »

Tôi trong khi kính nghe mấy lời diện dụ của Hoàng-thượng rất lấy làm mừng thầm mà nảy nở ra một mối hi-vọng rằng : cái di mưu của Hoàng-thượng tử lo lắng xa xuôi thật là cái hạnh phúc của Tôn-xã, lại là cái hạnh phúc của Thiên-hạ trăm dân muôn nghìn năm về sau vậy. Lại nghĩ rằng nhà tôi đã lắm đời được nhờ ân vua lộc nước cho đến thân tôi ngày nay lại được tạm dụng, tay rắng thịt rắt xương tàn chưa đã gọi chút gì báo đáp ; thường là tôi học chưa đã dụng, ái chẳng hơn người. Thật là cho chỗ có ăn thực, mà thẹn thuồng đỉnh phận dưới. Thường mỗi lần thấy khuyến-mãi đều công mọn gọi là được mấy may báo đáp nhưng luống những ôm lòng khổ nỗi bỏ biết tính làm sao. Nói đến dây khiến cho lòng tôi cảm xúc bội-bội, nên dám xin tấu đạt mấy lời trước nay-liền để xin được theo Hoàng Thái-Tử du học. Ấy thiệt tấc lòng thành thực bày tỏ ra ngoài, chớ chẳng dám kiếm cớ vậy. Cúi mấy lời tấu đạt ấy thời để mông Hoàng-Thượng sẽ cho rằng được, tôi được nghe lời Thiên-ngữ mừng sự xiết bao. Ấy là cái nghĩa-vụ cần kẻ nhân-thần, vì lẽ công mà quên hẳn niềm tư vì việc nước mà đành bỏ việc nhà, tấc lòng ưu ái vì cương-thường vạn-cổ cũng bởi chữ sự-quân chi-hân để được rạng vẻ vang cho trung-hiếu gia-thanh của tổ-tiên tôi đã vài mươi đời đến giờ. Ấy là thỏa nguyện tôi vậy. Bằng như chỉ khăng khăng một niềm tiểu-kế của thân-gia mà quên hết cái đại-nghĩa của quân thần phụ-tử, thời tôi dù dám bọc những bọn ấy. Huống ngài Ngọc-Lâm Công-chúa tôi ngày nhờ tình quyến-ái của Lưỡng Tôn-cung và lòng cảm-toàn của Hoàng-thượng tôi đã vẫng một đi nữa cũng không để lòng lo lắng ở nhà, mà Ngọc-lâm Công-chúa tôi được có tôi theo Hoàng-Thái-tử hôm-sớm để lấy tình thân có chúa mà được gần thời tôi cũng trộm riêng được ở lòng lắm. Vả tôi được rộng tiền-vấn cũng bởi đó, được rọn tư-cách cũng bởi đó, thời cái tâm-thần của tôi cũng được lên tầng mà về sau tôi lại được chỗ hữu-dụng. Được như thế thời tôi trải gan phơi ruột mong thì trả được khỏi phụ ân nhà nước đã ban cho là vinh-hạnh biết dường nào

Nay Hoàng-Thái-tử đã gần đi du-học, tôi lại trộm nghĩ tôi không được đi tây, vì những thân thích chuyến-không người nào được theo cả. Tôi trộm nghĩ Hoàng-Thái-tử là một vị đế chánh thừ hai của nhà nước-trên phụng Lưỡng-tôn-cung và Hoàng-thượng là thầy niệm, dưới là lòng ngưỡng vọng của thần-dân, sùng-qui biết bao, quan-hệ biết bao, nay tuổi nhỏ học xa vì nhà nước mà lo toan, không nài cách trở, còn như tôi đâm dâu làm nơi phú qui, dám không ra sức giúp Thái-tử công chẳng ngày thăng dường cách vạn-tầng. Thời nghĩ sao cho phải. Tôi may mắn được vào hàng thao thích, lại được nhờ Hoàng-thánh thuộc ý xét được dạ trung-thành, dù tôi ngu hèn đến đâu cũng dám xin ra sức để mong đỡ bảo, buồng tôi đã có tâm, gối tôi lắm lòng tôi ; sau trước cũng dám phai, thầy chung nguyện một dạ, tôi muốn đến tận gần Thánh thượng được gần chỉ-kích thiên-nhan kẻo mà tấm lòng bằng-hoàng một niệm, lòng muốn tỏ chẳng dám bày lời, miệng muốn nói không chúng tỏ hết. Vậy dám dâng mấy lời mọn-muội tâu lên ngưỡng nhờ lượng thánh xét soi cho tôi được theo Hoàng-Thái-Tử lưu học cùng quan Giảng-tập là Lenhũ-Lâm theo ở để khi rảnh rang xin kính đem những lời Thánh-Huấn mà tỏ bày cùng Hoàng-Thái-Tử để mong được ngày sau hiền-minh nhân hiền gồm đã thạnh đức để bồ-cứu cho tân học khuyết-điểm ở nơi luân-lý ngõ-hầu được trên ấy cái di-mưu của liệt-thánh, dưới thỏa lòng chiêm ngưỡng của thần dân. Ấy là phỉ nguyện của tôi vậy. Tôi kính tâu bức sớ, khôn xiết hãi hùng — Nay kính tâu

Lời Hoàng-Thượng chân-phê ở trên sớ ấy.

« Người tinh thuộc bề con, thật là « thân-cận, lại hay bày tỏ tấm đơn-thâm « để xin muốn cùng Hoàng-Thái-Tử « của trẫm mà đồng phẩm cam khổ, « lại có lòng bi vọng về sự thành đạt « trong lai của Hoàng-Thái-Tử, như thế cũng khá gọi rằng tinh lý đã rất thiết-hợp, trẫm lấy làm khen lắm, thời nên chuẩn-ý cho lời xin ; « nhưng nay trẫm sắp khải-giá như « Tây đem Hoàng-Thái-Tử theo để « thân cận nơi xa xôi, lấy gì cùng vì « cái đại lễ của quốc gia mà đi, thời « chẳng khỏi Lưỡng-tôn-cung thương « huyền niệm đến, ngươi là tinh rõ « con thời nay nên hãy ở Kinh sạm « công-việc, lại thường khi vào chầu « chực Lưỡng-tôn-cung để được thu « lòng tôn-nghiêm. Ấy cũng một việc tốt « gần cho sự nội cố của trẫm, rồi « đợi đến sau khi trẫm hồi loan trẫm « hãy sai người đi qua Pháp để thăm « cái tình đơn bẩm, lúc bấy giờ lại « được có dùng người, người nên « nhớ lấy Khâm-thử »

Auto ! Auto !!

Một cái xe ô-tô còn mới lắm, 5 chỗ ngồi, 16 mã-lực, hiệu « Ford » thực đẹp, thực tốt.

Bán giá cực rẻ.

Hỏi tại Bán-quán.

3269

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Tại sở chiếu bóng ở phố Toàn-quyền cần một người tài xế giỏi, có cả các certificats nữa, để vận máy xe 5-16 hiệu « Peugeot » 24/30.

Lương sẽ định theo công-việc làm.

Ai muốn làm thì cứ đến ngay mà hỏi.

3256

ĐỊNH-GIÁ QUÁN THUỐC VỀ TÒA ÁN SƠ-THẨM TẠI HANOI

YÊT THỊ

Tự ý muốn bán

Ngày thứ hai 5 Juin 1922 hồi 8 giờ sáng

Tại hàng Cà-phê Brasserie de l'Etoile số 118, phố hàng Trống (Jules Ferry) Hanoi có phiên tự ý bán đấu giá.

Tự ý muốn bán mà bán lẻ từng cái các đồ dùng trong nhà, hàng-hóa của hàng Cà-phê Brasserie de l'Etoile ở phố hàng Trống số nhà 118 Hanoi liệt kê như sau này :

Tranh vẽ sơn bằng vải, treo tường—Mắc treo mũ—Bàn đánh quần và các đồ phụ — Thìa rìa và dao ăn — Các thứ chai cốc pha lê. Bát đĩa bằng sứ bằng sành. — Các thứ đồ dùng trong bếp. — Giường Hồng-kông. — Cây và chậu.—Gương xoi. — Khăn trải giường.—Khăn trải bàn và khăn ăn. — Rượu vang trắng và vang đỏ, Rượu mùi. Rượu khai vị. Rượu sâm banh, vân vân.

Bán trả tiền ngay và phải trả thêm tiền hoa hồng mỗi đồng là 0 $ 10.

Định-giá quan,

Ký tên : FLEURY.

3270

Ai muốn xem những đồ bầu đấu giá này thì cứ đến 8 giờ sáng hôm chủ-nhật 4 Juin là được đến đấy mà xem.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài được-báo rằng phàm những số tiền quá hai hao (0 $ 20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes), chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trở bằng timbres xin gửi bằng tem giấy thư (timbres-postes), từ thứ 0 $ 10 (0 $ 04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hoặc là timbres de dimensions.

NHÀ NGHỈ MÁT

Tại Sầm sơn (Thanh-hóa) có nhà nghỉ mát để cho người Tây và người Annam thuê từ tháng hay là thuê ngày cũng được. Có phòng ngủ đủ đồ vật dụng.

Có bán cơm Tây và cơm Annam.

Ai muốn hỏi trước điều gì xin hỏi tại sở Thu-lợi.

Ở phố Paul-Bert, số 13, tỉnh Nam-định và ở phố Thương mại, số 3, tỉnh Thanh hóa.

3261

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Tối thứ tư :

TIÊN THIÊN-THAI

HẬU THIÊN-THAI

Nói về sự tích mộng năm tháng năm. Họ Lưu và họ Nguyễn vào rừng hái thuốc tự nhiên mà gặp Tiên — Đời sau có hai người học trò đỗ hoi đinh tàng cũng rủ nhau đi hái thuốc, chẳ ý muốn gặp Tiên lại thành ra gặp qui, làm lắm chuyện rất buồn cười.

Tối thứ năm :

MÃ-THẦN-HÙNG

Tối thứ sáu

TRẦN-HƯNG-ĐẠO-VƯƠNG

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 31 Mai đến thứ ba 6 Juin 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế-giới

MADAME TALLIEN

Phiếu ảnh đại-tư-thuật Ghi-pháp Dài 1pa sẽ 2 đoạn

Tập và thiên thứ nhất

Nghỉ

MADAME TALLIEN

Chớp nốt thiên thứ 2, 3 và 4

Tuần-lễ sau sẽ chiếu phiên ảnh REINE LUMIÈRE

(Quang-Minh hoàng-hậu)

Rất hay ! rất lạ !

Từ 1er Avril giờ đi

Ngày nào cũng có nhóc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

NHÀ BÀ MUỜI

Số giấy cũ: 528

Nhà bà mười cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giồng rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới. Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Ba Mười, ở phố hàng Lọng, số 48, (Route Mandarine).

Có đúng các thứ xe mới và chắc, về bán yên ngựa đủ xe.

Nay cáo-bạch

Tạ-duy-Tư, M. Tạ-duy-Tư.

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

Tổng-cục ở số 18, Phố Mã-Vỹ Ân-quán ở số 48, Phố Hàng Bồ | **HANOI**

ĐIỆN-THOẠI SỐ 167

Thưa các Ngài,

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ chúng tôi đã mua được cái nhà in ĐẠI-PHONG-DỤC-KÝ ở phố hàng Bồ, số nhà 45, kể từ ngày 1 Mai 1922 mà đi thời chúng tôi nhận nhà in ấy, làm của thư-xã chúng tôi lại mới nhận được máy in chữ in ở bên Tây gửi về nữa, thực có thể làm được hết các việc in. Vậy xin các Ngài có dùng đến việc in sách vở, thư thiếp, giấy má gì thời xin gửi thư cho Bản-xã chủ-nhiệm là :

M. TRẦN-QUANG-HUY

Directeur de la Société ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

THƯƠNG GIỚI TÂN VĂN

Ngày 31 Mai 1922

Giá bạc

Kho Nhà-nước. . . . . 6 f. 35
Nhà Ngân-hàng . . . . 6 . 35

Tàu tới tàu đi

Tàu *Eubée* chừng 2 Juin thì tới Hai-phong.

Tàu *Amiral Latouche-Tréville* ở Colombo đã chạy đi Singapore ngày 19 Mai.

Tàu *Amiral Ponty* ở Marseille sẽ chạy sang Đông-pháp ngày 25 Mai.

Tàu *Chambord* ở Marseille đã chạy sang Đông-pháp và Nhật-bản ngày 19 Mai.

Tàu *Armand Béhic* ở Marseille đã chạy sang Đông-Pháp và Nhật-bản ngày 6 Mai.

Tàu *Angkor* ở Haiphong sẽ chạy sang Pháp ngày 1er Juin.

Tàu *Angers* chừng 15 Juin thì ở Haiphong chạy sang Pháp.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quấn khác.

Bổ ư không gửi tiền theo thì sở đã nguyện [illegible] cũ hoặc nhầm trả mãi hơn.

NGÀI NÀO MUỐN THỬA ĐỒ GỖ TRẠM VÀ SƠN THÌ XIN ĐẾN HIỆU

利 THUẬN-LỢI 順

37, phố Hàng Mã-Mây, Hanoi

Hiệu tôi làm được và vẽ được tủ cả các thứ tủ, bàn ghế kiểu tây, kiểu ta, kiểu tàu, vân vân.

NGUYỄN VĂN THUẬN
SCULPTEUR
37, Rue des Pavillons Noirs Hanoi
2094

HOÁN-VĂN

Vẽ tranh, vẽ kiểu và vẽ truyền thần
73, Phố hàng Bông, Hanoi

MỚI VẼ XONG MẤY THỨ TRANH TAM-QUỐC RẤT ĐẸP

Mới có các thứ giá-gương mặt đá và giá gương vẽ sơn vào kính lối mới.

Bản-hiệu có vẽ được nhiều thứ tranh thủy mạc và thuốc theo lối mới, trông rất đẹp và rất nhã, ông bà nào hoặc hiệu nào ở các tỉnh xa muốn mua buôn, xin viết thư về, bản-hiệu sẽ tính giá bán buôn.

Nay kính
Hoán-Văn hiệu
73, Phố hàng Bông, Hanoi
2066

OMEGA

CÓ BÁN TẠI :
GRANDS MAGASINS RÉUNIS

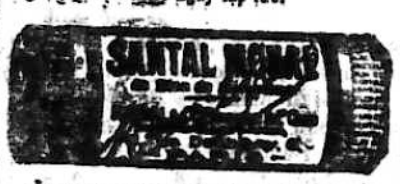
Nên hỏi giá của Bản-hiệu.
2074

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Hai sự rất ghê gớm ở bệnh lậu là: Yếu sức đi và mất đường sinh dục. Cái cơ-quan chính nó làm cho mất sức khỏe và những hạt sinh dục để hóa ra như hạt sinh dục của các người già. Không còn gì sợ hãi hơn là một người trai trẻ mà không sinh được những con mầm-mạp? Vậy thì phải nên quan phòng các chứng xẩy ra ở bệnh lậu và phải nên kíp chữa ngay khi mới bắt đầu có mủ. Nếu mới thấy trong đường tiểu tiện hơi đau, thì phải nên chữa ngay và phải nên giữ gìn những cơ-quan khác, bàng-quang, quả thận cho khỏi mắc bệnh về sau nữa.

Người ta đã có cách chữa rất công-hiệu là thuốc *Santal monal*. Dùng trong mấy hôm đầu là hết đau đớn, hết sưng cương tiểu tiện và khỏi ngay lập tức. Thuốc *Santal monal* này dùng ở các nhà thương khắp hoàn cầu, vì nó là một thứ thuốc rất quí rất hay. Nó lẫn vào với nước tiểu và làm cho nước tiểu thành ra xanh, làm cho sạch những mụn con mọc ở các cơ-quan, nhờ thế bệnh lậu khỏi ngay lập tức.

Ở các hàng bào-chế ta đều có bán cả
2056

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được [illegible] và nhiều khi bản-quán không biết [illegible] mà trả lời.

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 54

HÓA-HỌC CHẤT
và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBE để chữa a-phiến
SOLUTION R. HOLBÉ
2 $ 50 một chai
[illegible]

Gouttes « MÉTHARSINATE »
1 $ 00 một lọ
Thuốc bổ sức; kém ăn ngủ, mệt mỏi không muốn làm việc gì; dùng thuốc này hay lắm!

Mấy thứ bản-hiệu hay hơn :
Các thứ thuốc nước đựng lọ kín để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE
Thuốc tiêm gọi là 914, trị bệnh Giang-mai
Thuốc ho-gió SIROP PECTORAL đặc-cổ, sổ-mũi. Thuốc lao chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS
thuốc uống — 2 $ 00 lọ 30 viên
thuốc thụt — 0 $ 90 một chai
[illegible]

Gouttes « VIRGINIS »
1 $ 00 một lọ
Trị những bệnh đàn bà như: Kinh nguyệt không đều, hay là khi hành kinh đau đớn mình mẩy, nhức đau bụng, [illegible]

ĐỒ BUỘC THUỐC
ĐỒ DÙNG VỀ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

ĐỒ MÔ-SẺ
Kính-ảnh, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-ảnh, [illegible]
Bán cuộn và bán bao kín
Bán cất và bán lẻ

« THUỐC [illegible] »
0 $ 00 một chai 1/4 litre
[illegible]

[HỘI] PHÁP-THƯƠNG VẬN-TẢI

Số 7, cạnh trường Y-viện

CÓ BÁN : Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29, phố Ngọc-thanh định giá. . . . . . 2.800 $ 00

CHO THUÊ : Một khu đất rộng 2.046 thước vuông ở đường Bobillot.

Hội ấy lại chuyên trị đã lâu năm về nghề đóng xe rất tinh xảo. Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp và thanh nhã. Hạng nào cũng có giấy cam-đoan chắc chắn.

Ai muốn mua góp tháng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đủ cả các vật dụng làm xe và tính giá riêng cho các hiệu buôn lại.
1966

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM » ở Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng

CHÈ ĐẦU XUÂN

Thưa các quý-khách.

Chè hiệu Sinh-thái và Ninh-thái là chè thực tốt đã lâu nay Xã-hội ai cũng công-nhận cho là thứ chè thứ nhất, ngon, thơm.

Vậy nay hai hiệu đó giao cho chúng tôi đại lý để hầu tiếp các quý-khách ở xa muốn dùng ít nhiều thời cứ gửi về chiếu cố cho, không hề nhiều ít chúng tôi xin gửi lên hầu ngay (cách lĩnh hóa giao ngân.)

Xin kén chọn thứ chè mới giờ.

2020 SI
49, Rue des Cantonnais, Hanoi.

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON
2058

TAM TỈNH Y QUÁN

Hiện chúng tôi nay có thầy thuốc án mạch, biết thực hư hàn nhiệt, trị bệnh biết nội ngoại căn nguyên, hoàn tán cao đan chế luyện tinh tế, hiệu nghiệm lắm lắm, dẫu chứng cực nguy cực trọng, mà số sống phúc còn chữa cũng được hồi sinh khởi tử, giàu có lấy phải giá, nghèo cùng quá thì giúp đỡ cho thuốc khỏi, xin quý-khách nhận hiệu Tam-Tỉnh-Y Quán ở phố hàng Mã Mây, số nhà 91, Hanoi.

Xin kể các bệnh như sau này :

Nội thương ngoại cảm chư bệnh, thai tiền sản hậu chư bệnh, tiểu nhi cam kinh tả lị chư bệnh, tinh trĩ kinh niên đan bạng đan tức ho lao đàm xuyễn, phù thũng cổ chướng phương thấp, bất toại, đau mắt màng mộng, nam tử mộng tinh, di tinh, lậu tinh lậu tinh, bạch chọc hạ cam, chi, dương mai, đàn bà kinh nguyệt bất điều, khí hư huyết hôi, bạch đái, xích đái.

Thuốc lậu đặc biệt giá :

Một chai thuốc nước thụt	0 $ 50	
Ống thụt	0	50
Một hộp thuốc uống	1	00

CÁO-BẠCH

Chúng tôi kính trình các quí-khách biết rằng chúng tôi thuận bán chịu Phốt-phát (Phosphates) đến mùa tháng mười gặt rồi mới lấy tiền, song những các nhà tư mà mua thì phải có gì chắc chắn để gửi chúng tôi làm tin, như là: đồ bản của nhà ruộng nương (Titres de propriétés, phiếu Quốc-trái, (Titres d'Emprunt Français) phiếu Đông-pháp công-thải (Titres d'Emprunt Indochinois) vân vân.

Những giấy phiếu Quốc trái, công thải mà chúng tôi giữ để làm tin thì bao giờ cũng vẫn là của những các nhà mua hàng chịu đem gửi; mà khi đến hạn giả tiền mua chịu hàng rồi thì chúng tôi giả lại các giấy má ấy, mà nếu đang khi chúng tôi giữ các giấy má ấy có phiếu nào được mở trúng số thì cái số ấy vẫn thuộc về của người có phiếu đem gửi.

Những các làng đã cải lương rồi mà có những giấy phiếu ấy có thể mua chịu được phốt-phát, muốn biết cách thức mua chịu phốt-phát thế nào thì các làng ấy cứ hỏi tại các tòa Công-sứ.

Kính cáo
SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN.
133, Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG..
2035

CAFÉ, RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-A cũng một cách bình-đẳng, mà lại đề tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2049

NGUYỄN-HỮU-THU DIT SEN
HAIPHONG

CÁC ĐƯỜNG TÀU CHẠY SÔNG, BIỂN :

Tàu BẢO-THẠCH JADE) chạy Hải phòng, Nam-hải, Bắc-hải, Hongkong
Tàu GIAO-CHỈ chạy Hải-phòng, Nam-định.
Tàu ĐỒNG-LỢI chạy Hải-phòng Nam-định.
Tàu TẤN-ĐỆ chạy Phả-lại (Sept Pagodes), Lâm.
Tàu CÁT TƯỜNG chạy Hải phòng Kiến an.
Tàu CHAMPAGNE chạy Hải-phòng Hongay.
Tàu ĐỆ-ĐỆ chạy Hải-phòng Hải dương.

Những hàng hóa thì phải xếp xuống tàu một giờ trước khi tàu khởi-hành
Ai cần điều gì xin hỏi tổng cục tại Hải-phòng
Phố Bonnal số 61 — Phố Tourane số 9
TÉLÉPHONE N° 881
2011

N° 91

TÁI-SINH-DUYÊN
(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Khi lấy đỗ rồi, ngự giá lại phúc-duyệt một lần nữa, chọn lấy một người võ trạng-nguyên, phong cho làm đại-nguyên-soái đi đánh Phiên; hai người võ bảng-nhỡn và võ thám hoa thì cho làm tả hữu tiên-phong; còn các võ tiến-sĩ cũng đều cho tòng chinh để lập công trạng. Bệ-hạ lại giáng chỉ cho Binh-bộ tuyển lấy 6 vạn quân rồi sai một viên đại-tướng gia sức luyện tập về việc hải-chiến. Kẻ hạ-thần nghe nói quân Phiên có 5 vạn, nhưng đã nhiều lần chết hại, hiện nay chỉ còn độ 4 vạn quân; mà quân ta cũng nhiều tay kiêu-dũng, có thể chiến thắng được, nhưng ta muốn cho đắc dụng thì cần phải chiến tập thủy quân. Bệ-hạ lại nên giáng chỉ cho quan Tuần-phủ *Sơn đông* mau mau sửa-soạn chiến thuyền cho đủ vận-tải được 6 vạn nhân-mã. Ta cùng quân giặc giao chiến tại trên mặt bể thì càng khỏi hại cho nhân dân ở *Đăng-châu*. Kẻ hạ-thần thiết nghĩ kế này rất là xác-đáng, chẳng hay thánh ý thế nào?

Vua *Thành-tôn* mừng-rỡ mà phán rằng:

— Nhà ngươi tâu rất hợp lý! Có làm như thế thì quân ta mới không đến nỗi say sóng, nay trẫm chuẩn tấu.

Vua *Thành tôn* liền truyền cho Binh-bộ theo lời tâu của *Lệ-minh-đường* mà thảo chiếu ban-hành đi các tỉnh. Vua lại phán rằng:

— Trong tờ chiếu nên nói rõ chỉ trừ có *Hoàng phủ thiếu-hoa* là con một kẻ phản nghịch *Hoàng-phủ-kính* kia không cho tòng-chinh mà thôi, còn thì dẫu đến bọn lưu đồ tù tội mà ai có tài võ-nghệ, cũng được lục-dụng cả.

Lệ-minh-đường nghe nói, ngẩn người ra mà nghĩ, nghĩ thầm: ta tâu xin điều này là chỉ cốt để cứu nhà *Hoàng-phủ*, khiến *Hoàng-phủ thiếu-hoa* được thay họ đổi tên mà đến đầu quân. Nay nhà *Hoàng-phủ* đã theo lệ bất-xá thì cái mưu của ta há chẳng uổng-phí lắm ru!

Lệ-minh-đường nghĩ vậy, vội-vàng quì xuống tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! Thánh-ân khác nào như bể rộng, dẫu nước trong hay nước đục, cũng bao nạp được cả. Nay bệ-hạ không cho *Hoàng-phủ thiếu-hoa* được đầu quân, chẳng lẽ *Hoàng phủ thiếu hoa* lại không bằng những kẻ lưu-đồ tù tội hay sao! Nếu vậy kẻ hạ-thần sợ nhân-dân trong nước lại nghĩ bệ hạ hẹp lượng xin bệ-hạ khai xá nhà *Hoàng-phủ* để tỏ cho thiên-hạ biết rằng lượng thánh bao dung.

Vua *Thành-tôn* nghe nói, nghiến răng mà phán rằng:

— *Hoàng phủ-kính* mấy đời chịu ơn nhà-nước chức trọng quyền cao, thế mà phụng mệnh đi đánh Phiên lại đầu hàng quân giặc; rồi lại dắt quân giặc về đánh *Đăng-châu*, làm tàn-hại nhân-dân không biết bao nhiêu mà kể! Khi trẫm phái quan đi bắt gia-quyến *Hoàng-phủ kính* về trị tội thì đứa nghịch tử là *Hoàng phủ-thiếu hoa* kia biết mà trốn thoát, chỉ bắt được vợ *Hoàng-phủ-kinh* và con gái mà thôi. Đến khi quan Khâm-sai giải vợ con *Hoàng-phủ-kinh* về Kinh đi qua *Sưu-đài-sơn* thì tên tướng giặc ở đấy là *Vi-dũng đạt* lại giết quan Khâm-sai mà cướp mất vợ con *Hoàng-phủ-kinh*. Hôm trước trẫm sai *Lưu-khuê-bích* đến đánh thì *Vi dũng đạt* lại lập kế mà bắt mất, chưa biết sống chết thế nào. Việc ấy trẫm rất lấy làm căm tức, chỉ đợi khi bình được giặc Phiên rồi sẽ đem quân đến *Sưu-đài sơn* bắt vợ con *Hoàng-phủ-kinh* và *Vi-dũng-đạt*, đem phân thây trăm mảnh, để làm gương cho đứa phản-nghịch sau này. Còn *Hoàng-phủ-thiếu-hoa* kia trẫm cũng đang cố ý sưu-tầm khi nào lại cho đầu quân được!

Lệ-minh-đường tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! Kẻ hạ-thần nghe nói *Hoàng-phủ-kinh* đỗ sớm quan cao, mấy lần đi đánh *Bảo phiên* và *Thổ phiên* đều có công-trạng. Lần này dẫu bị quân giặc bắt khi nào chịu thất tiết đầu hàng, để di-lụy đến gia quyến, kẻ hạ-thần chắc rằng vì giao-chiến tại trên mặt bể cho nên thám thính không thực đó mà thôi. Khi trước kẻ hạ-thần ở *Hồ quảng* có được biết *Hoàng-phủ-thiếu-hoa* là người võ-nghệ siêu-quần, lại tinh-thông thao-lược. Người ấy chắc vẫn một lòng trung hiếu, nếu nghe có chiếu cầu hiền, quyết nhiên phải thay họ đổi tên mà đến đầu quân để đi đánh giặc, trước là trung với triều-đình, sau là cứu lấy thân phụ, ấy cũng nhờ cái lượng nhân-từ của bệ-hạ mà cho *Hoàng-phủ-thiếu hoa* được đổi lỗi tự-tân đó. Nếu bệ-hạ không cho đầu quân thì *Hoàng phủ-thiếu-hoa* làm thế nào mà cứu được thân-phụ, tiến thoái lưỡng nan thế tất phải đầu hàng quân giặc rồi đem quân giặc về đánh Trung-nguyên, kẻ hạ-thần thiết tưởng bấy giờ thật là một cái nguy-nan cho Xã-tắc. Kẻ hạ-thần vì Xã-tắc mà lo tính, chứ không phải dám bàn phiếm, xin bệ hạ lượng xét.

Vua *Thành-tôn* gật đầu mà phán rằng:

— Nhà ngươi nói rất có lẽ phải! Nhưng còn một điều đáng lấy làm lo-ngại. Trẫm thiết nghĩ rằng nếu *Hoàng-phủ kinh* không đầu hàng quân giặc và dắt quân giặc về đánh *Đăng-châu*, chẳng lẽ quan Tuần phủ *Sơn-đông* lại dám mạo tâu này trẫm cho *Hoàng phủ thiếu-hoa* được đầu quân, chỉ sợ hai cha con nó lại liên hợp với nhau thì bấy giờ biết làm thế nào? Nhà ngươi đã là người trí sĩ, nên nghĩ cho kỹ.

Lệ-minh-đường lại tâu rằng:

— Bệ-hạ xét đoán rất là cao-minh. Nhưng cứ như ý kẻ hạ-thần thiển nghĩ thì *Hoàng-phủ-kinh* quyết không đầu hàng quân giặc, mà *Hoàng-phủ thiếu-hoa* quyết thế nào cũng tận trung báo quốc. Nếu *Hoàng-phủ thiếu hoa* phản nghịch thì kẻ hạ-thần xin chịu toàn-gia tru-lục, để răn những kẻ mạo tâu sau này. Kẻ hạ-thần thực vì nước tiến hiền, và muốn khoan-dung cho người ta được đổi lỗi tự tân, chứ không dám có ý gì khác cả.

Vua *Thành tôn* mừng-rỡ mà rằng:

— Nhà ngươi thật là người cao-kiến! nhà ngươi đã khẩn-thiết trần tấu như vậy, chắc *Hoàng-phủ-kinh* không phải đầu hàng quân Phiên. Vô luận rằng *Hoàng-phủ thiếu-hoa* không dám phản-nghịch giả-sử *Hoàng-phủ thiếu-hoa* có phản-nghịch nữa thì nhà-ngươi cũng là vì lẽ công-bằng mà nói, khi nào trẫm lại bắt tội nhà ngươi. Nếu trẫm bắt tội nhà ngươi thì về sau các quan triều-thần đều phải khóa miệng, ai còn dám tâu việc nữa.

Vua *Thành-tôn* liền truyền cho triều-thần đổi lại tờ chiếu, rồi ban-hành đi khắp trong 13 tỉnh, treo bảng cầu hiền. *Lệ minh-đường* thấy vậy, vui xướng trong lòng, chắc rằng *Hoàng-phủ thiếu-hoa* thế nào cũng đầu quân đi đánh giặc.

Khi về tướng phủ *Lương-giám* phàn-nàn mà bảo *Lệ-minh-đường* rằng:

— Hiền-tế thật khéo đa sự! Việc *Hoàng-phủ-kinh* đầu hàng quân Phiên, hiện quan Tuần-phủ *Sơn-đông* dâng biểu tâu tâu, đã có thực cứ. Nay hiền tế bảo-tâu như vậy, giả sử *Hoàng-phủ thiếu hoa* phản-nghịch thì tội ấy tầy trời.

(Còn nữa).

Luan